

<titel> Openbaarheid bij en na overbrenging

<introtext>Na overbrenging naar een archiefdienst worden documenten openbaar. Dit is van groot maatschappelijk belang. Soms is het nodig om de openbaarheid te beperken. Dit gebeurt niet zomaar, hier gaat een zorgvuldig proces aan vooraf. Deze handreiking helpt overheidsorganisaties bij dit proces.

<kop>Onderdelen van deze handreiking

Het kennisproduct bestaat uit enkele informerende onderdelen en een tweetal stappenplannen. Grofweg is de opbouw van het kennisproduct:

Onderdeel	Inhoud
Openbaarheid en overbrenging	In deze inleidende tekst lees je waarom openbaarheid belangrijk is en wat er precies gebeurt bij overbrenging naar een archiefdienst.
Openbaarheidsbeperkingen	Er zijn 14 beperkingsgronden op basis waarvan de openbaarheid van documenten beperkt kan worden. Deze module biedt een overzicht van deze beperkingsgronden. Iedere beperkingsgrond wordt afzonderlijk toegelicht en hierbij worden ook voorbeelden gegeven.
Stappenplan bepalen openbaarheidsbeperkingen	Dit stappenplan is een praktisch handvat voor verantwoordelijke overheidsorganen om te bepalen of openbaarheidsbeperkingen nodig zijn. Er staan tips in die je kunt gebruiken tijdens het onderzoek naar de openbaarheid. De module licht ook toe hoe je het motiveert als je er voor kiest om een openbaarheidsbeperking toe te passen.
Stappenplan Besluit Beperking Openbaarheid	Een Besluit Beperking Openbaarheid (BBO) is een officieel besluit waarin het verantwoordelijk overheidsorgaan vastlegt welke beperkingen aan de openbaarheid worden gesteld. Hier lees je welke stappen je moet doorlopen om dit besluit te nemen.
Veelgestelde vragen	In deze module worden terugkerende thema's en andere relevante vraagstukken nader uitgewerkt. Je vindt hier bijvoorbeeld meer informatie over de verhouding tussen de Archiefwet en andere informatiewetgeving.
Sjablonen	Voor het opstellen van een adviesaanvraag en het conceptbesluit zijn sjablonen beschikbaar. Deze sjablonen zijn bruikbaar voor zowel de Rijksoverheid als decentrale overheden.

<uitklapmenu>Doelgroep van deze handreiking

Dit kennisproduct is bedoeld voor medewerkers bij centrale en decentrale overheidsinstellingen, waaronder ook archiefdiensten die betrokken zijn bij overbrenging van archieven. Hierbij zijn verschillende doelgroepen te benoemen:

Verantwoordelijk overheidsorgaan

- De informatieprofessional die bij de inrichting van systemen of de opslag van documenten rekening wil houden met de openbaarheid na overbrenging.
- De medewerkers die bij overbrenging van documenten de openbaarheid beoordelen, bepalen en motiveren.
- De verantwoordelijke die op hoofdlijnen wil weten wat diens rol is.

Archiefdienst

- De medewerkers van de archiefdiensten die de verantwoordelijke overheidsorganen adviseren inzake eventueel te stellen openbaarheidsbeperkingen bij het bewerken of voorbereiden van het archief voor overbrengen.
- Archivarissen en andere medewerkers van de archiefdiensten die de overgebrachte beperkt openbare archieven beheren en beschikbaar stellen.

<Uitklapmenu> Scope van dit kennisproduct

Dit kennisproduct is van toepassing op documenten bij en na overbrenging. En hierbij gaat het om alle overheidsorganisaties. En alle over te brengen archieven, papier en digitaal.

Particuliere archieven vallen buiten de scope van deze handreiking. Particulier archief valt niet onder de Archiefwet, particuliere archiefvormers beslissen zelf of en waar ze hun archief bewaren. Particuliere archieven kunnen door een archiefdienst worden opgenomen en daarbij kunnen ook afspraken over openbaarheidsbeperkingen worden gemaakt. Dat proces is echter niet hetzelfde als het archiefwettelijke proces voor overheidsarchieven dat deze handreiking beschrijft.

Daarnaast gaat dit kennisproduct niet in op openbaarheid van documenten die (nog) niet naar een archiefdienst is overgebracht. Die valt onder de Wet open overheid of een sectorale wet.

<Uitklapmenu>Samenhang met andere kennisproducten

Gerelateerde kennisproducten rondom het thema overbrenging zijn beschikbaar op de website van het Nationaal Archief. Bijvoorbeeld de handreiking [Digitaal Overbrengen in de praktijk](#). In aanloop naar de nieuwe Archiefwet zijn ook andere kennisproducten in ontwikkeling. Houd de [ontwikkelagenda](#) in de gaten voor updates.

Als overheidsinformatie duurzaam toegankelijk is, maakt dat het overbrengingsproces (en het daarbij bepalen van eventuele openbaarheidsbeperkingen) makkelijker. Ook het werken volgens het principe van Archiveren by design draagt hieraan bij. Over deze onderwerpen zijn kennisproducten beschikbaar:

- > [DUTO-raamwerk](#)
- > [Archiveren by design](#)

<Uitklapmenu>Actief beheer van deze handreiking

Dit kennisproduct is gepubliceerd voor de inwerkingtreding van de Archiefwet op 1 januari 2027. Hiermee hebben organisaties een handvat om zich voor te bereiden op de nieuwe wetgeving. Maar de wetteksten zijn nog niet definitief. Het is daarom mogelijk dat er nog aanpassingen worden gedaan aan de wet. Indien nodig zal dit kennisproduct ook hierop aangepast worden.

Doordat de wet op 1 januari 2027 ingaat, zijn er op dit moment nog geen praktijkervaringen. Ook is er geen jurisprudentie. Zodra interessante praktijkervaringen of uitspraken beschikbaar zijn, zullen deze worden toegevoegd aan dit kennisproduct. Zelf een praktijkvoorbeeld aandragen kan natuurlijk altijd. Hiervoor kan je het [contactformulier op de website van het Nationaal Archief](#) invullen.

Na publicatie van de eerste modules (Q1 2025) wordt verder gewerkt aan modules die ingaan op openbaarheid *na* overbrenging. Je kunt hierbij denken aan thema's zoals:

- het beoordelen van verzoeken tot inzage in beperkt openbaar archief
- het achteraf aanpassen van openbaarheidsbeperkingen
- de afwegingen die archiefdiensten maken bij het (online) ter beschikking stellen van documenten.